

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0410U004783

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-11-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кабацюра Анатолій Анатолійович

2. Kabatsyura Anatolii Anatolijovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-10-2010

Спеціальність за освітою: 7.130102

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, м. Харків проспект Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, м. Харків проспект Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Особливості створення вихідного матеріалу з комплексом цінних господарських ознак для селекції пшениці твердої ярої в умовах східної частини Лісостепу України
2. Peculiar features for original material creation with a complex of the economic traits for spring durum wheat breeding in the conditions of the eastern part of the Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Об ект: селекція пшениці твердої ярої на адаптивність, продуктивність і якість зерна. Мета: створити новий генетично різноманітний селекційний матеріал пшениці твердої ярої з комплексом цінних господарських ознак, виявити характер успадкування і прояву ознак продуктивності, якості зерна, адаптивності, стійкості проти вилягання у вихідних форм і гібридів. Методи: польові, лабораторні, статистичні. Новизна: вперше в Україні виявлено ефективність залучення у селекційний процес пшениці твердої ярої на підвищення вмісту каротиноїдів у зерні амфідиплоїда Tritordeum. Встановлено ефективність використання кількості округлих пучків паренхіми для добору середньорослих форм пшениці твердої ярої, стійких проти вилягання. Обґрунтована можливість поєднання в одному генотипі високого вмісту каротиноїдів з підвищеною

продуктивністю. Доведено можливість підвищення стійкості сортів проти вилягання за рахунок розвитку анатомічних ознак стебла без зниження рівня висоти рослин і їх продуктивності. Результати: Створено новий вихідний матеріал за участю амфідиплоїда Tritordeum, зокрема лінію 08-1096, яка поєднує короткий період сходи-колосіння (54 доби) з підвищеним вмістом каротиноїдів (3,36 мг/кг) і білка в зерні (14,54 %), розвиненими параметрами структури колоса. Лінія 08-762 поєднує високий вміст каротиноїдів (4,64 мг/кг) і білка (14,33 %) в зерні з бурштинно-жовтим кольором тіста (5,0 балів), коротким періодом сходи-колосіння (52 діб), лінії 08-763 і 08-764, поєднують короткий період сходи-колосіння (52 доби) з розвиненими ознаками структури колоса і стійкістю проти вилягання на рівні 6,5-7,0 балів. Виділені комплексно цінні джерела, які поєднують ознаки підвищеного вмісту каротиноїдів, продуктивності, адаптивності, стійкості проти вилягання. Ступінь впровадження: Три лінії передано до Національної колекції Центру генетичних ресурсів рослин України, отримано авторські свідоцтва про їх реєстрацію в Національному каталозі. Сорт Прикраса передано на Державне сорто випробування у 2009 р. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: spring durum wheat breeding for adaptivity, productivity and grain quality. Aim: to develop a new genetically various breeding material of spring hard wheat with the complex of economic traits, to determine the nature of inheritance and manifestation of traits on productivity, grain quality, adaptivity, lodging resistance in the initial forms and hybrids. Methods: field, laboratory, statistical. Novelty: for the first time in Ukraine the efficiency of introduction of spring durum wheat to a breeding process for increase of carotenoid content in the grain of Tritordeum amphidiploid is revealed. The efficiency of usage of the number of rounded clusters of parenchyma for the selection of midhigh form of spring durum wheat with lodging resistance is established. A possibility of the combination of high carotenoid content with higher productivity in single genotype is substantiated. The possible increase of lodging resistance in cultivars owing to the development of stalk's anatomical characters without plant height reduction and their productivity is proved. Results: 4 lines with the involment of Tritordeum amphidiploid have been developed: the line 08-1096 combines a short period from sprouting to earing (54 days) with the increased carotenoid content (3,36 mg/kg and protein in grain 14,54 %), with developed parameters of ear structure; line 08-762 combines high carotenoid content (4,64 mg/kg) and protein in grain (14,33 %) with amber-yellow coloured texture (5 scores), short sprouting-earring period (52 days); lines 08-763 and 08-764 combine short sprouting-earring period (52 days) with the developed characters of ear structure and lodging resistance at the level of 6,5-7,0 scores. Some valuable sourcer combining the traits of high carotenoid content, productivity, adaptivity, lodging resistance have been distinguished. Application stage: 3 lines are sent to the National collection of the Center for Plant Genetic Resources of Ukraine; author certificates on the cultivars? registration in the National Catalogue are obtained. Cv. Prykrasa was sent to State Variety Trial in 2009. Application area: breeding institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голік Олег Вікторович
2. Golik Oleg Viktorovich

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Володимир Анатолійович
2. Власенко Володимир Анатолійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панченко Іван Архипович
2. Панченко Іван Архипович

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Козубенко Леонід Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Козубенко Леонід Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.